

นั่งรถไฟ ลงเรือแม่ ชมฉีก ที่ จักราย

นั่งรถไฟ ลงเรือเมล์ ชมโลก ที่จัวราย

เราทุกคนล้วน 'มีราก' ต่างแต่ว่า จะรำลึกถึงเมื่อใด

เหมือนคนกลุ่มหนึ่ง ที่เกิดและใช้เวลาช่วงต้นๆ ของชีวิต ที่บ้านท่าเรือ ต.จัวราย อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ไปทำงานและเจริญเติบโตในถิ่นอื่น ทว่า มาวันนี้พวกเขามารวมตัวกันในนาม 'ชมรมชาวจัวราย-นครชัยศรี' นัดคุยกัน เดือนละครั้ง เพื่อปรึกษาหารือว่าควรทำ กิจกรรมใด หรือมีแนวทางใดที่จะส่งเสริม พัฒนาเยาวชน หรือถิ่นบ้านเกิด

ในการประชุมครั้งก่อน ชยพล กนกพฤษ์ ประธานกรรมการชมรม เกริ่นว่า ชมรมเริ่มทำกิจกรรมกับโรงเรียน ให้ความสำคัญกับการศึกษา ด้วยหวังว่า เด็กๆ จะเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีของสังคมต่อไป ที่ผ่านมาก็ให้การสนับสนุนด้าน อาคาร อุปกรณ์สำหรับการศึกษามากมาย ต่อมาจึงคิดว่าควรทำให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง จึงช่วยกันคิด และได้ ประสาร มฤคพิทักษ์ อดีต สว. อสารรวบรวมประวัติของจัวราย เพื่อจัดทำเป็นหนังสือ

เมื่อเร็วๆ นี้จึงเชิญชวนลูกหลาน

ของสะสมที่บ้านสุดแสนหา

ทั้งระเข้ที่สะพานเสาวภา, เส้นทางขนส่งด้วยเรือเมล์ ในแม่น้ำท่าจีน ชนคนและสินค้าจากจัวรายไปสู่พรรณบุรี (ประมาณช่วงปี 2485-2514)

"ทำไมคนมาจัวรายมาก เพราะเรามีเรือเดิน สมัยก่อนจะไปสุพรรณฯ รถไปไม่ถึง ต้องเดินทางด้วยเรือโดยสาร มีตลาดชุมชน ทั้งสองฝั่งลำน้ำจากจัวรายไปสู่พรรณฯ มีเรือสองชั้นวิ่ง 8 ชั่วโมงถึง เรือวิ่งสวนกันสองลำ ออกจากที่นี่ 6 โมงเย็นไปถึงสุพรรณฯ ตีสี่ และมีเรือรับช่วงต่อจากสุพรรณฯ ใครจะไปโพธิ์พระยา" สามชุก เดิมบางนางบวช มีเรือขึ้นเดียววิ่งต่อไปอีก จากหัวตลาด (หน้าจากสถานีรถไฟ) ไปท้ายตลาด ก่อนจะถึงแม่น้ำท่าจีน ฝั่งซ้ายมือจะเป็นของ วุ่น ทองสิมา ผู้บริหารบริษัทสุพรรณขนส่ง โทรทัศน์เครื่องแรกของตำบลก็อยู่ที่บ้าน หลังนี้

เพื่อต่อรถเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ และกลับช่วงค่ำด้วยวิธีเดียวกัน

สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ทหารญี่ปุ่นเคยติดต่อขอเช่าพื้นที่ข้างตลาดเพื่อเก็บเสบียง น้ำมัน วัสดุก่อสร้าง แต่ชาวบ้านไม่ให้ เกรงว่าจะโดนลูกหลง (ยังไม่ทันถามให้แน่ชัดว่า อยู่ตรงไหน)

ที่สะพานข้ามคลองเพื่อเข้าเขต วัดจัวราย มีสะพานเล็กๆ สองสะพาน สะพานหนึ่งเป็นโค้งครึ่งวงกลม ส่วนอีกสะพานเป็นมีรูปคนยืนถือดอกกุหลาบแดง ดูแปลกตา

ข้ามสะพานแล้วเดินต่อไปทางโรงเรียนวัดจัวราย (พิทยาคาร) ขวามือก่อนถึงโรงเรียนมีมณฑปพระพุทธบาทจำลองตั้งเด่นอยู่ รอบ บริเวณมณฑปมณฑปนี้เอง ที่ทางวัดได้สร้างรูปเตี้ยรูปทหารสวมเสื้อแขนยาว สวมรองเท้าบู๊ท ท้าวทำยืนตรงโดยรอบทั้งสี่ด้าน

ขากลับจากวัด อย่าลืมมองหาสะพานหลังใหญ่ ฝั่งขวามือ มีรั้วสีขาวโอบรอบมิดชิด (อีกด้านติดกับแม่น้ำท่าจีน) สมัยเด็กๆ เรามักจะวิ่งผ่าน เพราะบรรยากาศที่มรกต รกครึ้มด้วยต้นไม้ วิ่งกันหลายนาทีกว่าจะสุดรั้วอีกฝั่ง ทราบภายหลังว่าเป็นบ้านของอดีตผู้จัดการบริษัทเรือสุพรรณ

เสร็จแล้วกลับขึ้นสถานีรถไฟ เดินตัดถนนเล็กๆ ไปยังถนนศาลายา-นครชัยศรี เลี้ยวขวาแล้วเดินต่อไปใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที พอเหงื่อซึมๆ (นึกเสียวว่าเวลาไปเที่ยวต่างประเทศก็อาศัยสองเท้าเหมือนกัน) จะเห็น บ้านชาวเรือ (อนุรักษเรือไทย) อยู่ริมถนนฝั่งขวามือ

ที่นี่ยาวรวมเรือไม้ขนาดชนิด เรือไม้โบราณ เรือไม้ตะเคียน

รั้วรอบบริเวณมณฑปเป็นรูปทหาร สวมเสื้อแขนยาว สวมรองเท้าบู๊ท ที่สายสะพานเขียนเลข พ.ศ.๒๔๗๔

ทำงานและเจริญเติบโตในถิ่นอื่น
ที่ว่า มาวันนี้พวกเขามารวมตัวกันในงาน
'ชมรมชาวจังหวัดราชบุรี-นครชัยศรี' นัดคุยกัน
เดือนละครั้ง เพื่อปรึกษาหารือว่าควรทำ
กิจกรรมใด หรือมีแนวทางใดที่จะส่งเสริม
พัฒนาเยาวชน หรือถิ่นบ้านเกิด

ในการประชุมครั้งก่อน **ชยพล
กนกพุกกะ** ประธานกรรมการชมรม
เกริ่นว่า ชมรมเริ่มทำกิจกรรมกับโรงเรียน
ให้ความสำคัญกับการศึกษา ด้วยหวังว่า
เด็กๆ จะเติบโตขึ้นมาเป็นคนดีของสังคม
ต่อไป ที่ผ่านมาก็ให้การสนับสนุนด้าน
อาคาร อุปกรณ์สำหรับใช้ในการศึกษา
 ฯลฯ ต่อมาจึงคิดว่าควรทำให้ชุมชนเป็น
แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อให้
ชุมชนมีความเข้มแข็ง จึงช่วยกันคิด
และได้ **ประสาร มฤคพิทักษ์** อดีต ส.ว.
อาสารวบรวมประวัติของจังหวัดราชบุรี
เพื่อจัดทำเป็นหนังสือ

เมื่อเร็วๆ นี้จึงเชิญชวนลูกหลาน
จังหวัดราชบุรีมาล้อมวงคุย ตามหัวข้อต่างๆ
ประกอบด้วย ศูนย์กลางชุมชนเศรษฐกิจ
คมนาคมเชื่อมต่อ รถไฟ เรือเมล์ บริษัท
สุพรรณชนสง จำกัด โรงงานปลาทุ
ยาศีน มี **ทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์** เป็น
ประธานกลุ่ม

อื่นๆ ก็มีสงครามเอเชียบูรพา, มิติ
ทางวัฒนธรรม (พิณพาทย์ดาเท ลิเก
ดาฟุ่ม ละครยายปราง โรงหวด โรงเจ
โรงหนังศาลิม) และจังหวัดราชบุรี

ส่วน **จาวรรณ ธรรมวิทย์** กรรมการ
และเลขานุการชมรมฯ อดีตผู้ตรวจการ
สิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประสาร
ทำหน้าที่ดูแลการระดมสมองของทุกกลุ่ม
กระวานจึงได้ฟังเรื่องเล่าสมัย
สงครามเอเชียบูรพา ที่ญี่ปุ่นใช้บ้าน
ท่าเรือ หรือบ้านกลาง ต.จังหวัดราชบุรี เป็น
ทางผ่าน จากปากคำของ **พนม ทองสิมา**
ทายาทรุ่นสองของเรือเมล์สุพรรณ
มาเล่าบรรยากาศตอนฝ่ายสัมพันธมิตร

ของสะสมที่บ้านสุดเสนหา

ทิ้งระเบิดที่สะพานเสาวภา, เส้นทางขนส่งด้วยเรือเมล์
ในแม่น้ำท่าจีน ชนคนและสินค้าจากจังหวัดราชบุรีไปสุพรรณบุรี
(ประมาณช่วงปี 2485-2514)

"ทำไมคนมาจังหวัดราชบุรีมาก เพราะเรามีเรือเดิน สมัยก่อนจะ
ไปสุพรรณฯ รถไปไม่ถึง ต้องเดินทางด้วยเรือโดยสาร มีตลาด
ชุมชน ทั้งสองฝั่งลำน้ำจากจังหวัดราชบุรีไปสุพรรณฯ มีเรือสองชั้นวิ่ง
8 ชั่วโมงถึง เรือวิ่งสวนกันสองลำ ออกจากที่นี่ 6 โมงเย็นไปถึง
สุพรรณฯ ตีสี่ และมีเรือรับช่วงต่อจากสุพรรณฯ ใครจะไป
โพธิ์พระยา" สามชุก เดิมบางนางบวช มีเรือขึ้นเดียววิ่งต่อไปอีก

จากหัวตลาด (นับจากสถานีรถไฟ) ไปท้ายตลาด ก่อนจะ
ถึงแม่น้ำท่าจีน ฝั่งซ้ายมือจะเป็นของ วุ่น ทองสิมา ผู้บริหาร
บริษัทสุพรรณชนสง ไทรทัศน์เครื่องแรกของตำบลก็อยู่ที่บ้าน
หลังนี้

ที่นี่เคยมีโรงฝืน ตั้งอยู่หลังตลาด ให้บริการคนงานต่อเรือ
ซึ่งเป็นคนจีนกวาดตุง พอเลิกงานก็มาสูบฝืน มาเลิกกิจการสมัย
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

ฟังคนรุ่นเก่าเล่าเรื่องแล้วกระวานบึ้งโอเคเดียว อยากทำ
เส้นทางท่องเที่ยวแบบ one day trip ก่อนหน้านี้ **สมัชชา
ทองสิมา** นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี ได้ทำแผนที่
ท่องเที่ยวชุมชน ประมาณว่าเดิน หรือปั่นจักรยานเที่ยวได้

กระวานตั้งชื่อทริปว่า **'นั่งรถไฟ ลงเรือเมล์ ชมลิเก
ที่จังหวัดราชบุรี'** (หมายเหตุไว้นิดว่า เดียวนี่ไม่มีเรือเมล์วิ่งแล้ว
ส่วนลิเกก็มีเฉพาะวันที่ 31 ธันวาคม และ 1 มกราคม ของทุกปี)
เอาเท่าที่มีก่อนแล้วกัน

เริ่มจากนั่งรถไฟสายใต้ ขึ้นสาม ลงที่สถานีจังหวัดราชบุรี
(เคยศาลายามา 3 สถานี) ตามเอกสารระบุว่าสถานีสร้างในปี
พ.ศ.2477 อันนี้ไม่แน่ใจว่าเป็นที่ตั้งปัจจุบันหรือของเดิม เดินลง
จากสถานีมีคนเดินเล็กๆ ทอดตรงไปยังแม่น้ำท่าจีน สองฝั่งถนน
ขนานด้วยห้องแถวไม้ ซึ่งเดิมสร้างโดยชาวจีน

สุดถนนจะพบกับแม่น้ำท่าจีน ฝั่งตรงข้ามเป็นโรงเจ ในอดีต
เคยมีเรือลำเล็กๆ รับ-ส่งผู้โดยสารจากตลาดไปอีกฝั่ง หรือลัด
เลาะไปส่งตามบ้านที่อยู่ริมแม่น้ำ เรียกกันว่า 'เรือจ้าง' ช่วงปี
2530 เศษๆ ยังมีให้บริการอยู่ คนที่มีบ้านอยู่ริมน้ำจะนั่งเรือ
มาขึ้นที่นี่ เพื่อรอขึ้นรถไฟเที่ยวเข้าไปสถานีรถไฟธนบุรี

ที่สะพานข้ามคลองเพื่อเข้าเขต **วัดจังหวัดราชบุรี** มีสะพานเล็กๆ
สองสะพาน สะพานหนึ่งเป็นโค้งครึ่งวงกลม ส่วนอีกสะพานเป็น
มีรูปคนยืนถือดอกกุหลาบแดง ดูแปลกตา
ข้ามสะพานแล้วเดินต่อไปทางโรงเรียนวัดจังหวัดราชบุรี (พิณ
พิทยาการ) ขวามือก่อนถึงโรงเรียนมีมณฑลพระพุทธรูป
จำลองตั้งเด่นอยู่ รอบ บริเวณมณฑลมณฑลพานนี้เอง ที่ทางวัดได้
สร้างวัดเตี้ยรูปทหารสวมเสื้อแขนยาว สวมรองเท้าบู๊ ทำท่ายืน
ตรงโดยรอบทั้งสี่ด้าน

หากกลับจากวัด อย่าลืมมองดูหาสนหลังใหญ่ ฝั่งขวามือ
มีรั้วสีขาวโอบรอบมิดชิด (อีกด้านติดกับแม่น้ำท่าจีน) สมัยเด็กๆ
เรามักจะวิ่งผ่าน เพราะบรรยายกาศที่มึน รกครึ้มด้วยต้นไม้
วิ่งกันหลายนานที่กว่าจะสุดรั้วอีกฝั่ง ทราบภายหลังว่าเป็นบ้าน
ของอดีตผู้จัดการบริษัทเรือสุพรรณ

เสร็จแล้วกลับขึ้นสถานีรถไฟ เดินตัดถนนเล็กๆ ไปยังถนน
ศาลายา-นครชัยศรี เลี้ยวขวาแล้วเดินต่อไปใช้เวลาประมาณ
10-15 นาที พอเหนือซิมๆ (นึกเสียว่าเวลาไปเที่ยวต่างประเทศ
ก็อาศัยสองเท้าเหมือนกัน) จะเห็น **บ้านชาวเรือ** (อนุรักษ
เรือไทย) อยู่ริมถนนฝั่งขวามือ

ที่นักรวบรวมเรือไม้มาหาชนิด เรือไม้โบราณ เรือไม้ตะเคียน
ชุด เรือไม้สักชุดชนิดต่างๆ อายุกว่าร้อยปี **ธนภูมิ เนียมประดิษฐ์**
ผู้ก่อตั้งเล่าว่า เริ่มทำอาชีพต่อเรือตั้งแต่ปี 2501 มีความผูกพัน
กับอาชีพนี้ กินนอนอยู่กับเรือ ตอนนั้นสะสมเรือหลายขนาด
อนุรักษเรือไทย อายุ 200 ปี เรือที่ใช้ในสมัยสงครามโลกครั้งที่
สองก็มี...มีเรือประมาณสองร้อยกว่าลำ หลายสภาพ บางลำเป็น
เรือหายาก ก็ให้เขาไปจัดแสดง-มีความรู้ด้านทำเรือ รับซ่อมด้วย

เอื่อยๆ กันมีซอยเล็กๆ นั้นเป็นทางเข้า **บ้านสุดเสนหา**
ที่เจ้าของคือ **มานพ เยี่ยมอภิชาติ** เก็บสะสมของเก่า ซึ่งได้
มรดกมาจากพ่อและป้า รวมทั้งตัวเอง ที่นี้มีตู้ไม้ นาฬิกาแขวน
ซึ่งยังใช้ได้ทุกเรือน ถ้าไขลานมันจะตีโหม่งโหม่งๆ ดังทั้งวัน ฯลฯ
โดยตัวเรือนไม้ที่เขารื้อมาจากหนึ่งในพลับพลาที่สันนิษฐาน
ว่าเคยรับเสด็จรัชกาลที่ 5 คราวที่พระองค์เสด็จประพาสต้น ปี
พ.ศ.2447

ยังมีโรงหวดที่ปั้นกระถางต้นไม้ด้วยมือ, **Jesada Technik
Museum** ที่จัดแสดงรถยนต์โบราณ และอื่นๆ จำนวนหลายร้อย
คัน (อันนี้เป็นแหล่งใหม่ เปิดให้ชมปี 2549) อยู่ในละแวกใกล้ๆ
กัน มีเมนูอาหารอร่อยอยู่หลายเจ้า แต่เจ้าตัวเล็กทำไปแล้ว
เอาเป็นว่าหากมีนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมเยียนกันมากๆ หนอย
จะเชียร์ให้น้ำๆ อ่าง จับตะพลึงอีกครั้ง

แม้ยังไม่เปิดทริปเป็นทางการ ก็สามารถถอนตัวด้วย
ตนเองได้ ไปไม่ถูกติดต่อ อบต.จังหวัดราชบุรี โทร.0 3429 9958 ■